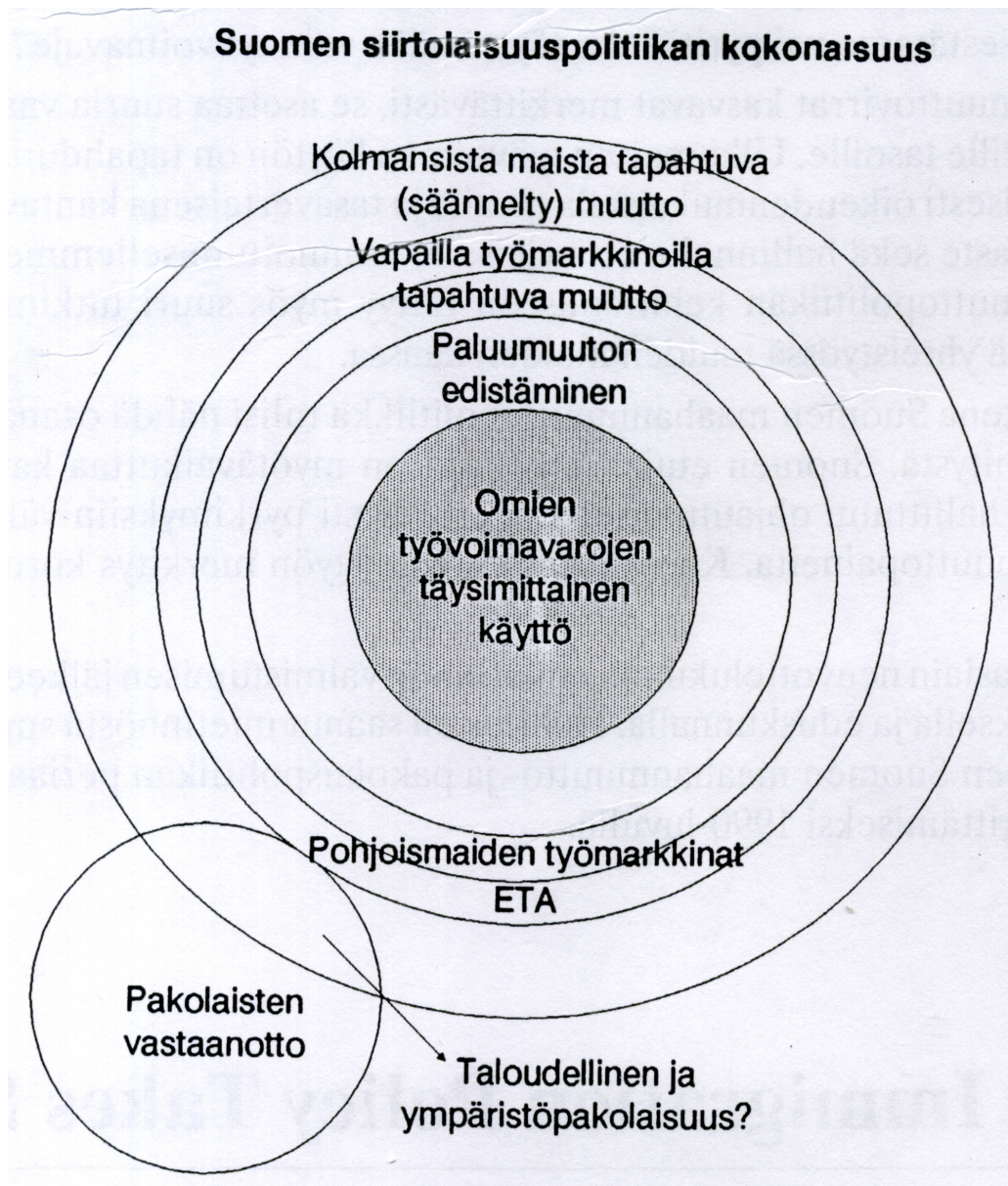

Suomen maahanmuuttopolitiikka hahmottuu

Puolitoista vuotta kestäneen uurastuksen jälkeen on siirtolaisuusasiain neuvottelukunta saanut valmiiksi mietintönsä Suomi ja ihmisten liikkuvuus muuttuvassa Euroopassa. Mietintö tulee käsitykseni mukaan muodostamaan perustan tulevien toimenpiteiden suunnittelulle. Toivottavasti se innoittaa myös laajempaan keskusteluun Suomen maahanmuuttopolitiikan periaatteista ja tavoitteista.

Yllä oleva kuvio havainnollistaa sen, että Suomen maahanmuuttopolitiikan ytimen muodostaa omien työvoimaresurssien täysimääräinen hyödyntäminen ennen rekrytointia ulkomailta.

Ensisijaisia ja toivottavia maahanmuuttajia olisivat ulkomailta palaavat suomalaiset ja heidän jälkeläisensä. Paluumuutto olisi nykyistä kiinteämmin kytkettävä myös maastamuuttopolitiikkaan ja sitä tulisi pyrkiä edistämään kaikin keinoin.

Seuraavan kehän Suomen maahanmuuttopolitiikassa muodostavat pohjoismaiset työmarkkinat osana suunniteltuja ETA:n vapaita työmarkkinoita. Muuttoliike Suomen ja nykyisen EY-alueen välillä jäänee suhteellisen vähäiseksi, vaikka kasvaa jonkin verran molempiin suuntiin.

Maahanmuuttopolitiikan uloimman kehän muodostaa muutto kolmansista maista. Suurin muuttopaine Suomeen kohdistuu itäisen Euroopan alueelta, erityisesti Baltiasta, Neuvostoliiton puoleisilta alueilta sekä Puolasta. Tätä muuttoliikettä tullaan jatkossakin säätelemään oleskelu- ja työluvilla. Tähän liittyvä peruskysymys on se, tuodaanko Suomeen työvoimaa vai edistetäänkö tuotannollista yhteistyötä lähtömaiden kanssa - tai mahdollisesti molempia. On myös pohdittava tilapäisen ja pysyvän maahanmuuton strategioita.

Maahanmuuttopolitiikkaan liittyy myös pakolaisuus, jonka jatkossakin tulisi perustua vain humanitaarisiin lähtökohtiin. Suomen tulee myös huolehtia siitä, että ulkomaalaisilla ja heidän perheillään on edellytykset palata lähtömaahansa. Keskeinen kysymys on myös maahanmuuton mitoitus: pyritäänkö maahanmuutolla huolehtimaan väestönkehityksestämme vai pyritäänkö täyttämään vain työvoimavaje?

Jos maahanmuuttovirrat kasvavat merkittävästi, se asettaa suuria vaatimuksia yhteiskunnan kaikille tasoille. Ulkomaisen työvoiman käytön on tapahduttava taloudellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla ja tasavertaisena kantaväestön kanssa. Tämä on haaste sekä hallinnolle että yleiselle asennoitumisellemme ulkomaalaisiin. Maahanmuuttopolitiikan kehittämiseen liittyy myös suuri tutkimustarve sekä kansallisesti että yhteistyössä muiden maiden kanssa.

Kokonaisuutena Suomen maahanmuuttopolitiikka tulisi nähdä osana Suomen tulevaa väestökehitystä. Suomen etujen mukaista on myötävaikuttaa kansainvälisten muuttovirtojen hallittuun ohjautumiseen ja erityisesti pyrkimykseen vähentää lähtömaissa olevia muuttopaineita. Kansainvälisen yhteistyön merkitys korostuu tälläkin alueella.

Siirtolaisuusasiain neuvottelukunnan mietinnön valmistumisen jälkeen pallo on tasavallan hallituksella ja eduskunnalla. Hallitus on saanut mietinnöstä suuntaviivoja ja hyvän työvälineen Suomen maahanmuutto- ja pakolaispolitiikan periaatteiden ja tavoitteiden määrittämiseksi 1990-luvulla.